

Radzieckie związki zawodowe niezawodną ostoją partii w dziele budowy społeczeństwa komunistycznego

Referat sprawozdawczy przewodniczącego WCSPS N. Szvernika na XI Zjeździe Zw. Zaw. ZSRR

MOSKWA (PAP). W pierwszym dniu obrad XI Zjazdu Związków Zawodowych ZSRR — 7 czerwca br. referat sprawozdawczy Wszechzwiązkowej Centralnej Rady Związków Zawodowych, wygłosił przewodniczący WCSPS N. Szvernika.

Pod kierownictwem partii komunistycznej — stwierdził na wstępie mówca — radzieckie związki zawodowe dokonały wielkiej pracy w dziedzinie mobilizacji najszerszych rzesz robotników i urzędników do walki o wykonanie i przekroczenie planów gospodarczych, o realizacji doniosłych zadań radykalnego podniesienia produkcji wszystkich działów rolnictwa oraz produkcji artykułów powszechnego użytku.

W walce o stały rozwój gospodarki socjalistycznej radzieckie związki zawodowe — stworzone i wychowane przez partię komunistyczną

W porównaniu z rokiem 1950 produkcja przemysłowa ZSRR w 1953 r. wzrosła o 45 proc.

Mówca wskazuje następnie na sukcesy mas pracujących Związku Radzieckiego w budownictwie socjalistycznym. Przytacza on dane świadczące, że naród radziecki pomysłnie realizuje program nakreślony przez XIX Zjazd KPZR. Przemysł socjalistyczny rozwija się w takim tempie, o jakim nawet marzyć nie mogła najbardziej rozwinięta kraja kapitalistyczne. W roku ubiegłym globalna produkcja przemysłowa zwiększyła się w porównaniu z 1950 r. o 45 proc. W radzieckich zakładach przemysłowych stale wzrasta produkcja, polepsza się jej jakość, obniżają się jej koszty. Dzięki krokom podjętym przez partię i rząd w drugim półroczu 1953 r., przemysł wyprodukował artykułów powszechnego użytku na sumę 30 miliardów rubli wyższą niż w pierwszym półroczu. W roku bieżącym produkcja przemysłowa zwiększyła się w porównaniu z 1950 r. w przybliżeniu o 60 proc. Tak więc zadania pięcioletniego planu pięcioletniego zostaną wykonane i przekroczone. Wrecz odmienna jest sytuacja w państwach kapitalistycznych, gdzie na dzień dzisiejszy militariazacja gospodarki i wysięg zbrojny, które prowadzą do fantastycznego wzbogacania się garstki monopolu kapitalistycznych i do niesłychanego zubożenia milionów ludzi

Współzawodnictwo socjalistyczne — to sprawa żywa i twórcza

Przewodniczący WCSPS Szvernika zobrazował udział związków zawodowych w rozwoju gospodarki narodowej oraz omówił zagadnienia organizacji współzawodnictwa socjalistycznego. W toku współzawodnictwa wyrósł liczny kadry nowatorów i przodowników pracy. Nowatorzy produkcyjni — to najbardziej wykwalifikowani robotnicy, którzy niezmordowanie ujawniają wciąż nowe rezerwy produkcji, umiejętnie wykorzystując maszyny, stosując nowe metody pracy. Są to przodujący pracownicy społeczeństwa radzieckiego, do których poziomu powinni się podnieść wszyscy robotnicy i urzędnicy. Zadanie związków zawodowych polega na tym, by upowszechnić doświadczenia nowatorów produkcji i opierać ich, by uczynić je własnością najszerszych rzesz robotników i urzędników.

Przemysł nasz i nasze rolnictwo — mówił Szvernika — mają ogromne możliwości stałego podnoszenia wydajności pracy. Jednakże w wielu zakładach przemysłowych i w sferze gałęzi gospodarki narodowej możliwości te niedostatecz-

nie umocniły swe szeregi, jeszcze bardziej zespoliły robotników i urzędników wokół partii i rządu pewnie prowadzących kraj nasz drogą, wskazaną przez Lenina i wielkiego kontynuatora dzieła Lenina — Stalina.

Szvernika stwierdza, że delegaci na Zjazd z uczuciem olbrzymiej radości i wielkiej odpowiedzialności wysłuchali pisma powitalnego KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i Rady Ministrów ZSRR. — W imieniu Zjazdu pragnę zapewnić Komitet Centralny naszej partii, nasz rząd, że związki zawodowe mobilizują robotników i urzędników do nowego czynu produkcyjnego w celu zrealizowania wszystkich zadań, nad których rozwiązaniem niestrudzenie pracuje Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i Rada Ministrów ZSRR.

pracy. Nadciągający kryzys gospodarczy w krajach kapitalistycznych rodzi atmosferę strachu i niepewności, jeszcze bardziej obniża stopę życiową przytaczającej większość ludzi. Destrukcyjny wpływ nadciągającego kryzysu gospodarczego daje się szczególnie w znaku w Stanach Zjednoczonych. W USA istnieje obecnie około 15 milionów całkowicie lub częściowo bezrobotnych. Spada zdolność nabywcza ludności. Koszty utrzymania w drugiej połowie 1953 r. wzrosły w porównaniu z 1947 r. w USA o 21 proc., w Anglii — o 40 proc., we Włoszech — o 23 proc. Wyjątkowo ciężka jest sytuacja mas pracujących krajów kolonialnych i zależnych. Wywołuje to fałszywe niezadowolenie wśród mas ludowych, wzmagając ruch strajkowy w krajach kapitalistycznych. Masy pracujące krajów zdecydowanie powstają do walki o swe żywotne prawa, o wolność i niezawisłość. Sukcesy narodów Związku Radzieckiego, Chińskiej Republiki Ludowej i krajów demokracji ludowej pracujących dla siebie, a nie na kapitalistów, budzą w masach pracujących całego świata przekonanie o słuszności ich sprawy, porywają je do walki przeciwko głodowi, nędzy i bezprawiu — do walki o wyzwolenie z ucisku kapitalistycznego, o świetlaną przyszłość ludzkości.

nie są wykorzystywane. Podczas gdy wydajność pracy robotników całego przemysłu osiągnęła i przekroczyła poziom przed wojenny już w 1948 r., to w przemyśle węglowym osiągnięto ten poziom dopiero w 1951 roku, a w niektórych kopalniach nie osiągnięto go do tych czas. Niezadowalające jest wykonanie planu w zakresie podniesienia wydajności pracy w przemyśle leśnym i w budownictwie.

Równocześnie cenna inicjatywa nowatorów nie jest upowszechniana. Winę za to ponosią często kierownicy ministerstw i przedsiębiorstw oraz organizacje związkowe. Niektórzy działacze związkowi chętnie aprobują te czy inną inicjatywę przodowników, podejmują uchwały, mówią o jej upowszechnianiu, lecz w praktyce nic nie robią, aby wcielić ją w życie.

Związki zawodowe, a przede wszystkim WCSPS, zamiast tego, by przewodzić wzrastającej aktywności twórczej mas, osłabiły w ostatnich latach kierowanie współzawodnictwem socjalistycznym, zaś upowszechnienie doświadczenia nowa-

torów produkcji nie znajdowało się w centrum uwagi ich działalności.

Współzawodnictwo socjalistyczne — to sprawa żywa, twórcza. Nie znosi ona formalizmu ani biurokratyzmu. Jednakże w wielu zakładach przemysłowych organizacje związkowe często zastępują pracę organizatorską w zakresie rozwoju współzawodnictwa zestawianiem różnego rodzaju ankiet, sprawozdań itp., opracowywaniem różnych formularzy i ewidencyjnych blankietów uczestników współzawodnictwa.

Wytworzyły się biurokratyczne metody podsumowywania wyników wszechzwiązkowego współzawodnictwa socjalistycznego. Bilansując wyniki współzawodnictwa, WCSPS, KC związków zawodowych i ministerstwa zajmowały się wyłącznie przedsięwzięciami produkcyjnymi, nie badały przyczyn nienadania fabryk i zakładów przemysłowych. MTS-ów i sowchozów, nie wskazywały konkretnych sposobów zwiększenia fabryk pozostających w tyle do poziomu przodujących. Rady zakładowe powinny walczyć o aktywny udział wszystkich robotników i urzędników we współzawodnictwie, pomagać im w osiągnięciu wysokiej wydajności pracy.

Ważnym czynnikiem dalszego rozwoju twórczej inicjatywy robotników, inżynierów i techników są narady twórcze, które w wielu zakładach przemysłowych stały się prawdziwą szkołą komunistycznego wychowania mas.

Należy usprawnić pracę związków zawodowych w dziedzinie rozwoju wynalazczości i racjonalizatorstwa, w dziedzinie wszechstronnego umocnienia dyscypliny pracy.

Troska o dobro narodu jest najwyższym prawem

Troska o dobro narodu — mówi Szvernika — jest najwyższym prawem dla naszej partii i rządu. Znajduje ona dobitny wyraz w nieustannym wzroście dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego klasy robotniczej i chłopstwa, w systematycznym obniżaniu cen artykułów masowego użytku, w szerokim rozmachu budownictwa mieszkaniowego i kulturalnego. W 1954 r. inwestycje w budownictwie mieszkaniowym wzrastają w porównaniu z rokiem ubiegłym o 35 proc. ceny detaliczne artykułów powszechnego użytku są obecnie 2,4 raza niższe niż w 1947 r. Z roku na rok wzrastają wydatki na ubezpieczenia społeczne, które wynoszą w roku bieżącym 24,7 miliarda rubli. Od X Zjazdu Związków Zawodowych z leczenia sanatoryjnego - uzdrowiskowego skorzystało 13 milionów robotników i urzędników. 12 milionów dzieci spędziło ferie w obozach pionierskich.

Są jednak tacy działacze gospodarczy i związkowi, którzy nie troszczą się o za spokojenie materialnych i kulturalnych potrzeb ludzi pracy. Systematycznie nie wykonują planów budownictwa mieszkaniowego; Ministerstwo Przemysłu Naftowego i Ministerstwo Budownictwa, nie kierując budownictwem mieszkaniowym Ministerstwo Rolnictwa ZSRR i Ministerstwo Sowchozów ZSRR.

KC związków zawodowych, fabryczne komitety związkowe i rady zakładowe powinny kontrolować przebieg budowy domów, hoteli robotniczych i placówek kulturalno-bytowych, sprawdzić słuszność przydziału mieszkań, pilnować remontów domów.

W podniesieniu dobrobytu ludzi pracy wielkie znaczenie ma rozszerzenie sieci handlu radzieckiego i placówek żywności zbiorowego. Mimo wzrostu handlu deta-

logiczną i uczynić ją atrakcyjną. W okresie sprawozdawczym związki zawodowe podjęły szereg kroków w celu umocnienia amatorskich zrzeszeń sportowych, wyszkoliły setki tysięcy aktywistów — organizatorów i instruktorów. Liczba zespołów kultury fizycznej i sportowców zwiększyła się w tym czasie przeszło dwukrotnie. Przeszło milion sportowców zrzeszeń związkowych zdobyło odznaki sportowe. Polowa wszystkich rekordów ZSRR i tytułów mistrzów kraju należy obecnie do sportowców związkowych.

N. Szvernika omawia następnie udział związków zawodowych w walce o rozwój rolnictwa. Organizacje związkowe prowadzą na szeroką skalę pracę kulturalną wśród robotników ośrodków maszynowo-traktorowych i sowchozów w rejonach zagospodarowania nowych ziem. Rozwinęło się współzawodnictwo socjalistyczne o zwiększenie plonów upraw rolniczych, o dalszy wzrost pogłowia zwierząt gospodarskich i ich produktywności, o całkowite wykorzystywanie traktorów, kombajnów i innych maszyn rolniczych.

Wrześniowe i lutowo-marcowe posiedzenia plenarne KC KPZR postawiły zadanie podniesienia poziomu pracy wiejskich placówek kulturalno — oświatowych, o żywienia działalności klubów i bibliotek, regularnego wyświetlania filmów, dalszej radiofoniacji wsi. Należy dążyć do tego, by w każdym ośrodku maszynowo-traktorowym, w każdym sowchozie były świetlice i biblioteki objazdowe. Organizacje związkowe powinny zwiększyć wymagania wobec kierowników gospodarczych MTS-ów i sowchozów, którzy zobowiązani są przydziały pomieszczenia dla świetlic, klubów i bibliotek.

Z wielką pomocą w organizowaniu pracy w MTS-ach i sowchozach oraz w krzewieniu tam wysokiej kultury przemysłowej mogą przyjąć załogi zakładów przemysłowych.

licznej i polepszenia żywienia zbiorowego są jeszcze w tej dziedzinie poważne niedociągnięcia. W sklepach nie zawsze są towary wymaganego asortymentu, jest jeszcze wiele stołów, w których obiady są niesmaczne. Komitety centralne związków zawodowych i rady związków zawodowych powinny zapewnić codzienną kontrolę pracy sklepów i stołów, organizować zdecydowaną walkę z naruszeniem zasad handlu radzieckiego, dążyć do polepszenia obsługi ludności.

W kraju naszym — mówi Szvernika — zwiększają się rokrocznie wydatki państwa na ubezpieczenia społeczne, na oświatę i ochronę zdrowia. W 1954 r. wydatki te wzrosły do 141 miliardów rubli. W 1953 r. fundusz emerytalny dla robotników i urzędników wzrósł 4-krotnie w porównaniu z 1940 r. W szybkim tempie rozszerza się sieć sanatoriów i domów wczasowych.

Mówca podkreśla dalej doświadczenia, które w podniesieniu ich poziomu kulturalnego i wyszkolenia technicznego. Przeszło 2 milionów robotników i urzędników bierze udział w amatorskich zespołach artystycznych. — Rozmach i poziom ideologicznej pracy związków zawodowych w dziedzinie kulturalnej jest jednak jeszcze niezadowalający. Należy wyeliminować z praktyki instytucji kulturalnych biurokratyzm, monotonię, trzeba przepełnić pracę tych placówek głęboką treścią ideo-

logiczną i uczynić ją atrakcyjną. W okresie sprawozdawczym związki zawodowe podjęły szereg kroków w celu umocnienia amatorskich zrzeszeń sportowych, wyszkoliły setki tysięcy aktywistów — organizatorów i instruktorów. Liczba zespołów kultury fizycznej i sportowców zwiększyła się w tym czasie przeszło dwukrotnie. Przeszło milion sportowców zrzeszeń związkowych zdobyło odznaki sportowe. Polowa wszystkich rekordów ZSRR i tytułów mistrzów kraju należy obecnie do sportowców związkowych.

N. Szvernika szczegółowo omawia zadania związków zawodowych w dziedzinie podniesienia poziomu pracy organizacyjnej. Przed XI Zjazdem odbywały się zebrania sprawozdawcze - wyborcze organizacji związkowych. Działalność komitetów związków zawo-

wych omawiana była w atmosferze ożywionej krytyki i samokrytyki. Z przemówień związkowców przebijała troska o to, by związki zawodowe były również nadal bojami pomocnikami partii, aby wzrastała ich rola w budownictwie państwowym, gospodarczym i kulturalnym.

Mówca podkreśla, że WCSPS, KC związków zawodowych i rady związków zawodowych, powinny zdecydowanie usprawnić pracę z kadrami, umacniać więź z masami. W działalności WCSPS, komitetów centralnych, republikańskich, krajowych i obwodowych oraz rad związków zawodowych jeszcze nie wykorzystano biurokratycznego stylu pracy. Wydziały i zarządy WCSPS były słabo związane z organizacjami związkowymi, mało pomagały im w usuwaniu niedociągnięć.

Wszystkimi siłami przyczynić się do sukcesu walki o lepsze jutro ludzi pracy na całym świecie

N. Szvernika przechodzi następnie do zagadnień związanych z udziałem radzieckich związków zawodowych w walce o umocnienie międzynarodowej jedności związkowej w walce o lepsze życie, o demokratyczne prawa i swobody klasy robotniczej, o pokój na całym świecie. Radzieckie związki zawodowe będą również nadal ramieniem w ramieniu z masami pracującymi innych krajów bronić wielkiej sprawy pokoju, wszystkimi siłami przyczynić się do sukcesu walki o lepsze jutro ludzi pracy na całym świecie.

Kończąc referat, Szvernika podkreśla, że związki zawodowe są wiernym pomocnikiem i niezawodną ostoją partii komunistycznej w dziele wychowania mas pracujących na aktywnych, oddanych ojczyźnie budowniczych społeczeństwa komunistycznego. Związki zawodowe w walce o dalszy rozwój ojczyzny socjalistycznej, o nieustanny wzrost dobrobytu i poziomu kulturalnego ludności jeszcze bardziej zespolą masy pracujące wokół Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Końcowe słowa mówcy, który wznosił okrzyk na cześć Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, obecni przyjmują hucznymi, długo niemiłkącymi oklaskami.

Zakończenie obrad XIII Zjazdu Komunistycznej Partii Francji

PARYŻ (PAP). W dniu 7 bm. na XIII Zjeździe Francuskiej Partii Komunistycznej wygłosili przemówienie powitalne przedstawiciele bratnich partii komunistycznych i robotniczych szeregu krajów.

Zjazd jednogłośnie zaaprobował rezolucję wytyczającą drogę organizacyjnego umocnienia partii, zwiększenia jej szeregów oraz sieci komórek partyjnych w zakładach pracy, zacieśnienia więzi partii z masami ludowymi. W rezolucji znalazły wyraz podstawowe idee zawarte w referacie Servina.

Przewodniczący komisji młodzieżowej — Raymond Guyot przedstawił projekt rezolucji o pracy partii wśród młodzieży. Rezolucja ta została jednogłośnie zaaprobowana przez zjazd.

Zjazd uchwalił jednomyślnie rezolucję o sytuacji politycznej Francji i zadaniach FPK.

Na końcowym posiedzeniu XIII Zjazdu Francuskiej Partii Komunistycznej wygłosił przemówienie sekretarz generalny partii Maurice Thorez, powitał serdeczną owacją delegatów. Mówca podkreślił zdecydowaną wo-

lę Francuskiej Partii Komunistycznej, wole walki o zespolenie wszystkich sił narodowych i demokratycznych w celu przywrócenia niepodległości, zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa Francji oraz postępu społecznego narodu francuskiego.

W dniu 7 bm. Zjazd wybrał kierownicze organy Francuskiej Partii Komunistycznej. Na swym pierwszym posiedzeniu Komitet Centralny Francuskiej Partii Komunistycznej wybrał Biuro Polityczne w następującym składzie: Maurice Thorez, Jacques Duclos, Marcel Cachin, Francois Billoux, Etienne Fajon, Raymond Guyot, Leon Mauvais, Waldeck-Rochet, Laurent Casanova, Jeanette Vermeersch.

Na zastępców członków Biura Politycznego wybrano Leona Feixa, Georges Frischmann, Marcel Servina. Sekretarzem generalnym Francuskiej Partii Komunistycznej wybrany został Maurice Thorez.

Wybrano sekretariat partii w następującym składzie: Jacques Duclos, Francois Billoux, Etienne Fajon, Marcel Servin.

Prof. dr Edward Stenz

Wkrótce zobaczymy całkowite zaćmienie słońca

Dnia 30 CZERWCA br. nastąpi całkowite zaćmienie słońca, które widoczne będzie również w Polsce. W całym kraju zaćmienie będzie widoczne jako częściowe o bardzo dużej fazie (np. w Warszawie około godz. 14. faza wyniesie 0,95, tzn. 95 proc. średnicy tarczy słonecznej zostanie zakryte przez Księżyc). Natomiast w północno-wschodniej części Suwalszczyzny zaćmienie będzie całkowite, tzn. Księżyc zakryje Słońce w całości na przeciąg około 2 minut. Zia wisko tego rodzaju jest bardzo rzadkie i zdarza się w jednym miejscu zaledwie raz na kilkaset lat. W Polsce np. następnego całkowite zaćmienie Słońca nie nastąpi wcześniej niż za 200 lat! Nic też dziwnego, że astronomowie dokładają wszelkich starań, aby zjawisko to jak najpełniej wyzyskać dla celów naukowych i wykonać szereg ważnych pomiarów i obserwacji.

Nad całością prac przygotowawczych czuwa komisja wyłoniona przez Komitet Astronomii i Geofizyki Polskiej Akademii Nauk. Komisja ta pracuje pod przewodnictwem prof. dr E. Rybki, dyrektora Obserwatorium Wrocławskiego, przy współudziale astronomów, którzy mają już dużo doświadczenia w pracach badawczych nad zaćmieniem Słońca. W przeciwieństwie do poprzednich lat, ekspedycje nasze tym razem będą pracowały w kraju. Przed komisją dla badania zaćmienia staje więc poważny problem odpowiedniego przygotowania placówek zaćmieniowych, zapewnienia im nie-

tylko odpowiedniego zakwaterowania i wyżywienia, ale nadto prądu elektrycznego do napędu lunet i do odbioru radiowych sygnałów czasu. Trzeba też będzie zbudować linie telefoniczne dla utrzymania łączności oraz zorganizować komunikację kołową. Nadto zachodzi potrzeba wzniesienia 10 słupów betonowych pod instrumenty. Prace przygotowawcze są już zaawansowane i wkrótce rozpocznie się montaż na rzędzi.

Cień Księżycy, rzucony w przestrzeń międzyplanetarną, ma kształt stożka o przekroju kolistym. Ponieważ jednak będzie padał na powierzchnię Ziemi skośnie, więc utworzy na niej plamę eliptyczną. Wymiary tej plamy będą 160 km na 117 km. Pas, w którym cień będzie się przesuwał, jest właśnie pasem całkowitości przy czym szerokość jego na Suwalszczyźnie wyniesie 153 km. Ponieważ cień będzie się przesuwał z prędkością 830 msek, więc przebiegnie on Suwalszczyznę od granicy północnej koło Goldapu aż do granicy wschodniej na zachód od Grodna w ciągu zaledwie 2 min.

Pas całkowitości przejdzie przez Suwalszczyznę skośnie z północnego zachodu na południowy wschód, a brzeg jego przebiegnie pomiędzy Augustowem i Suwałkami. W Suwałkach zaćmienie będzie więc już całkowite, zacznie się ono minutę przed godz. 14 i będzie trwało półtoręj minuty. W pasie przygranicznym czas trwania fazy całkowitej przekracza nieco 2 minuty i tam właśnie

będą pracowały ekspedycje PAN.

Posterunki astronomiczne będą rozmieszczone w odstępach około 25 km jeden od drugiego, przy czym będą założone w pobliżu jezior. Jak wykazały specjalne obserwacje, zorganizowane w roku 1953, zachmurzenie nad jeziorami jest nieco mniejsze, niż nad lasem. Z obecnością chmur w dniu zaćmienia, niestety, trzeba się liczyć, gdyż Suwalszczyzna jest terenem o dużym zachmurzeniu. Pod tym względem warunki dla obserwacji zaćmienia mogą być w tym roku raczej niekorzystne. Jednakże program obserwacyjny został tak opracowany, że niektóre obserwacje będzie można wykonać nawet przy zachmurzonym niebie, co będzie pewnego rodzaju nowością w praktyce badania zaćmienia.

W pracach na Suwalszczyźnie udział wezmą cztery nasze obserwatoria astronomiczne: krakowskie, poznańskie, toruńskie i wrocławskie oraz Zakład Geofizyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Program obserwacji jest bogaty. Przede wszystkim działaczą 4 chronokinematografy systemu prof. Banachiewicza, które dokładnie zarejestrują czas trwania i przebieg zaćmienia na taśmie filmowej. W razie zachmurzenia zaobserwowane zostaną przynajmniej dwa momenty: początku i końca fazy całkowitej. W przypadku pogodnego nieba astronomowie z Torunia wykonają badanie widmowe tarczy słonecznej przed i po fazie całkowitej oraz pomiary jasności korony słonecznej. Podobny program ma Obserwatorium Wrocławskie, nadto mierzyć będzie jasność nieba w zenicie podczas fazy całkowitej. Co do zespołu z Krakowa, to prócz chronokinematografu uruchomi on nową aparaturę radiową, która budzi powszechne zainteresowanie. Jest to manowicie urządzenie do pomiarów „jasności” korony słonecznej w fali długości 1 metra. Jak wiadomo są to już fale elektryczne, a więc mogą przenikać swobodnie poprzez warstwę chmur, jeżeli taka zastąpi Słońce. Do chwytania tych fal służyć będzie antena w postaci

zwierciadła parabolicznego z siatki drucianej o powierzchni 16 metrów kwadr. Ponieważ średnica tarczy słonecznej w tej długości fali jest o 30 proc. większa, niż w świetle zwykłym, więc zaćmienie w tej fali nie będzie całkowite, lecz obrączkowe. Z tego też względu nie zabiera się tej aparatury na Suwalszczyznę, gdyż równie dobrze a może nawet lepiej będzie działała w „rodzimym” Krakowie.

Geofizycy z Uniwersytetu Warszawskiego będą przebieg promieniowania słonecznego, zjawiska optyczne w postaci tzw. „cieni latających”, elektryczność atmosferyczną oraz zmiany czynników meteorologicznych. Nadto ornitologowie obserwować będą zachowanie się ptaków podczas zaćmienia.

Jeżeli pogoda dopisze to widok zaćmionego Słońca będzie sroawiał niezapomniane wrażenie. Szczególnie pięknie powinien być w tym roku wyglądać srebrzysto-biała korona słoneczna.

Tak więc będziemy uczestnikami jednego z rzadkich zdarzeń astronomicznych: przejścia cienia księżycowego po Ziemi.

Nowe książki

ALBERTO JACOVELLO — „SPOTKANIE W SUEZIE” „Książka i Wiedza”, Str. 160. Cena — 3,40.

Jest to zbiór korespondencji dziennikarza włoskiej „Unity” o walce patriotów egipskich przeciw imperializmowi brytyjskiemu. W czasie trzymiesięcznego pobytu w Egipcie Jacoviello był świadkiem barbarzyńskich gwałtów Anglików i dławienia walki wyzwoleńczej patriotów egipskich. Jacoviello opisał w książce walkę egipskich, walczących o utworzenie narodowi egipskiemu drogi do wolności. Jacoviello odstąpił również kulisy przewrotu dokonanego w Egipcie przez imperialistów. „nacyjnych” utrzymanie Egiptu w stanie zależności.

XXIV TOM PISM WYBRANYCH ADOLFA DYGASIŃSKIEGO „Książka i Wiedza”, Str. 412. Cena — 11,20.

Ukazał się dwudziesty czwarty tom Pism Wybranych Adolfa Dygasińskiego, zawierający „Listy z Brazylii” oraz „Wybór artykułów publicystycznych”. Książka zaopatrzona jest w obszerny wstęp prof. Jana Zygmunta Jakubowskiego oraz w bibliografię prac Dygasińskiego i literatury o nim.

WYŻSZA SZKOŁA PARTYJNA KC KPZR PROGRAM KURSU „HISTORIA KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO” „Książka i Wiedza”, 1954 r. Program kursu obliczony jest łącznie na 250 godzin zajęć. Historię KPZR podzielono na piętnaście tematów: od walki o stworzenie socjaldemokratycznej partii robotniczej w Rosji (1883—1903), aż do prowadzonej przez Partię Komunistyczną walki o zakończenie budownictwa socjalizmu i stopniowe przejście do komunizmu. Program zawiera ponadto spis literatury do kursu „Historii KPZR”.

NOWE WYDANIA HISTORII WKP(b) Nakładem „Książki i Wiedzy” ukazało się ostatnio w nakładzie 50.000 egzemplarzy VI wydanie „Historii Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) Krótki Kurs”, Str. 416. Cena 3,00.

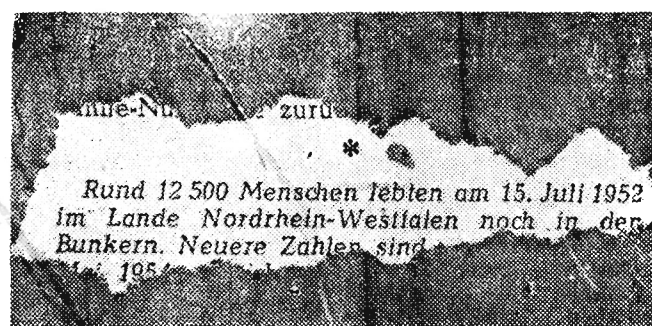
JERZY JANICKI — „SĄSIEDZI” „Książka i Wiedza”, Str. 236, cena — 4,30.

Reportaż przedstawiający obraz jednego odcinka bitwy o nową, socjalistyczną wieś polską. Na podstawie autentycznych opowiadań i wspomnień autor opowiada o tym, co zaszło w Trzebownie małej wsi w rzeszowskim.

Trizonia w świetle faktów

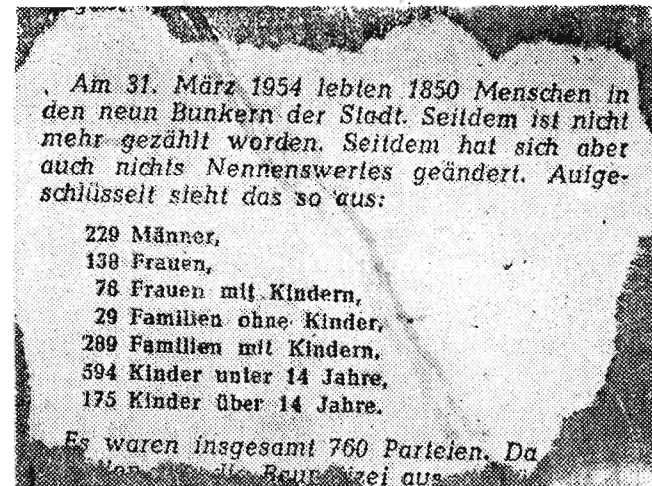
Wiele można się dowiedzieć chociażby z jednego tylko numeru „Koelnische Rundschau” z dnia 23 maja br. o

zyciu tysięcy mieszkańców Trizonii. Otóż gazeta ta pisze, że

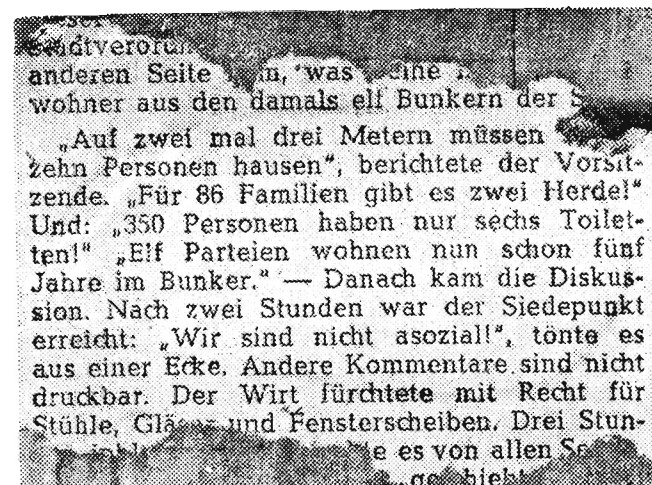
„Według stanu z dnia 15 lipca 1952 r. w prowincji Północna Nadrenia Westfalia żyło jeszcze okragło 12 500 ludzi w bunkrach”.

Zmieniło się coś od tego czasu? Nie. A raczej zmieniło się, ale na gorzej. Wyjaśniamy to w tym samym artykule „Koelnische Rundschau” na przykładzie jednego miasta — Kolonii — pisząc:

229 Männer, 138 Frauen, 76 Frauen mit Kindern, 29 Familien ohne Kinder, 289 Familien mit Kindern, 594 Kinder unter 14 Jahre, 175 Kinder über 14 Jahre.

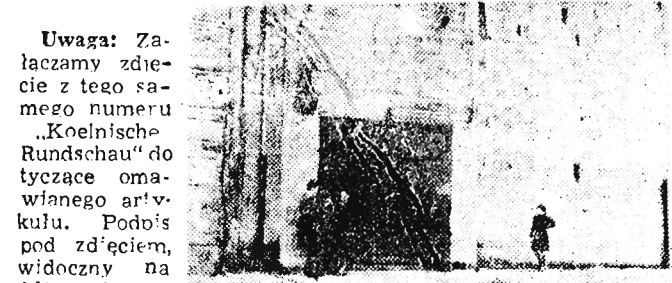
„Według stanu na dzień 31 marca 1954 r. 1850 ludzi żyło w dziewięciu bunkrach miasta (Kolonii)...” — i wylicza ilość mężczyzn, kobiet, dzieci, żyjących w warunkach jakże jest im w stanie zapewnić reżim adenauerowski. Jak

„W pomieszczeniu dwa na trzy metry musi mieszkać dziesięć osób” — stwierdził przewodniczący (zebrania). „Na 86 rodzin są dwa paleniska”. I dalej: „350 osób ma tylko sześć ubikacji”. „Jedenaście grup mieszka już pięć lat w bunkrach”. Potem rozpoczął się dyskusja. Po dwóch godzinach nastąpił szczytowy moment zebrania, kiedy z jego padło: „My nie jesteśmy jednostkami społecznymi”. Inne komentarze nie nadają się do druku”.

chela drukować szanowna gazeta kolońska. Obawiała się, że czytelnik wyciągnie z nich wniosek, iż ludzie mieszkający po pięć lat w bunkrach nie mają nadziei na poprawę swego losu. Ze względu na Trizonii — owszem — ale koszary, poligony wojskowe, lotniska. No, a jeśli akcje domy buduje się to jedynie dla tych, którzy mogą sobie pozwolić na opłacanie komornego o astronomicznej wysokości. Ale nie dla mieszkańców bunkrów.

Mat.

Uwaga: Zaczynamy zdjęcie z tego samego numeru „Koelnische Rundschau” do tyżące o małym artykule. Podobnie pod zdjęciem, widoczny na kliszy brzmi: „Na jednym z przedmieść Kolonii między domami mieszkalnymi stoi jeden z zamieszkałych bunkrów. Na zewnątrz widoczny on tak, jak została ona nam nieszczęsną wojną. Ciagle jeszcze wisi na nim uszkodzony sztyl „Schron przeciwlotniczy — ...osób”, ciagle jeszcze

zwrócić na nim uszkodzony rynnny. Widać, jak widać, że nie opuszczają, gdyż bunkier — jak głoszą dokumenty winty być już od dawna zamknięty”.

Karol Kord

Mój nietakt

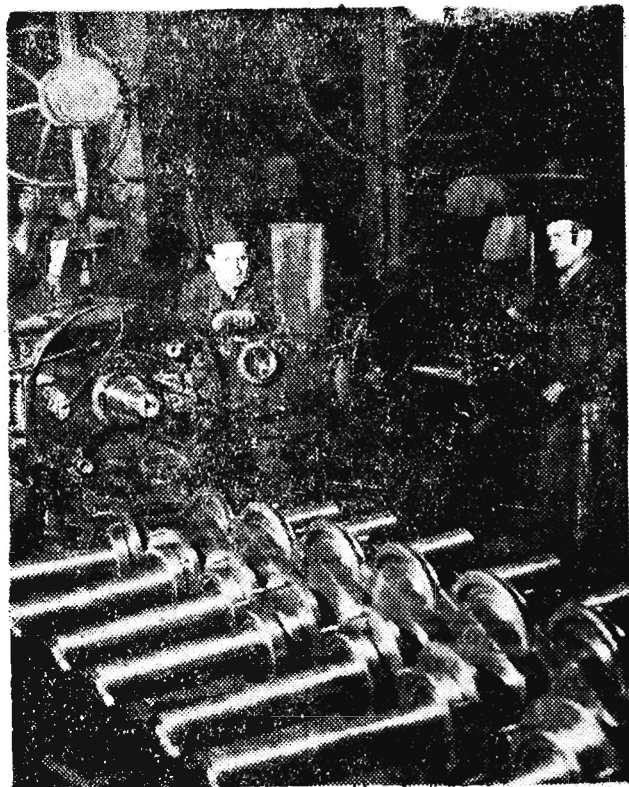
Była to piękna dziewczyna o dumnym i obojętnym wyrazie twarzy. Jej chłód i wyniosłość paraliżowały mnie. Minąłem ją raz, drugi i trzeci, lecz wreszcie — odważyłem się. Zaczęłam pićem nieznaną kobietę, ale wierzcie mi, że musiałem tak uczynić. Zrobiłem to zresztą możliwie jak najgrzeczniej, srojąc twarz w sentymentalno-głupawy uśmiech. Na czole młodej kobiety zarysowały się dwie pionowe zmarszczki, a jej usta wyduły się pogardliwie. Struchlałem. Ale piękna dziewczyna nie spojrzowała na mnie, jak się tego obawiałem. Nawet nie spojrzowała na mnie. Milczała i patrzyła przede mną, jak gdybym był ze szkła. Po prostu — zignorowała moje zaczepki.

Ochrząknąłem i ponowiłem swą próbę. Postanowiłem za wszelką cenę zmusić złotowłosą do tego, by poświęciła mi chwilę uwagi. Zauważyła mnie wreszcie, ale tym razem nie odpowiedziała nic. Tylko zmarszczki na jej alabastrowym czole pogłębiły się. Pokonałem mężnie rosnący w mym sercu lęk i odezwałem się do dziewczyny po raz trzeci. Teraz nareszcie spojrzała mi wprost w oczy i parsknęła jakimś słowem którego treść była obojętna, ale ton przypominał krótkie, brutalne warknięcie sędziego ringowego.

Zacząłem tłumaczyć się, prosić, wyjaśniać powód swej natarczywości. Ale na próżno. Kobięca duma zatriumfowała. Dostałem raz na zawsze nauczkę, by nie

zaczepiać nieznanymi kobiet. Jestem w rozpacz. Muszę koniecznie kupić sobie nowy pędzel do golenia, a nie znam nikogo, kto mógłby mnie przedstawić złotowłosej ekspedientce. Bo w gruncie rzeczy — ona ma chyba rację, nie chcąc rozmawiać z obcym mężczyzną. Dziewczyna z zasadami!...

ZAKŁADY MECHANICZNE „URSUS”

Na zdjęciu: Montaż wału korbowego „Ursusów” przeprowadzają ślusarze i str. Kononber, Franciszek Urbanek i Stanisław Kamiński.

CAF — fot. Baranowski

